

Some Considerations regarding the Legal Obligation of Maintenance

Alina-Elena ILIESCU¹

Abstract: The legal obligation of maintenance is a 'beaten path', being subject to numerous doctrinal analyses and, at the same time, benefiting from the existence of a rich judicial practice. However, certain aspects have not received unanimous solutions, which leads us to reflect on some of them, such as: the order in which the maintenance is owed by the (natural or adopted) children and the child who received maintenance from their parent's spouse; preserving the successive nature of the maintenance in case of its advance payment; the distinction between the fundamental reasons that are the basis of the advance payment and the elements taken into account when establishing the amount of maintenance; the applicability of art. 499 para. (1) Civil Code also in the case of children under the age of 18 who have acquired full exercise capacity under the conditions of art. 40 Civil Code; does art. 518 para. (2) Civil Code consider all heirs or only the universal ones and with universal title?; is the solidarity provided in art. 521 paragraph (1) Civil Code an 'optional' one?; does 'the value of the inherited goods', which constitutes the limit in which an heir with the private title of the person who was obliged to support a minor or provided support to him without there being a legal norm imposing it, must grant support to that minor, also take into account the obligations whose coverage cannot be achieved from the other assets of the inheritance?

Keywords: legal obligation of maintenance; order; good reasons; solidarity

JEL Classification: K36

Tradițional, obligația legală de întreținere reprezintă *îndatorirea impusă de lege, între anumite persoane fizice, stabilite de lege, de a-și asigura, în caz de nevoie, mijloacele necesare traiului* (Bodoașcă, Drăghici & Puie, 2012, 400; Lupașcu & Crăciunescu, 2012, p. 432; Aniței, 2012, p. 200), fundamentată pe raporturile de familie existente sau anterioare, respectiv cele născute din căsătorie, raporturi de rudenie firească sau civilă, pe raporturile de afinitate ori pe cele asimilate raporturilor de familie (Bodoașcă, Drăghici & Puie, 2012, pp. 398-399; Lupașcu & Crăciunescu, 2012, p. 432; Avram, 2016, p. 510, Costache, 2017, pp. 136-146.).

¹ PhD in progress, Bucharest University of Economic Studies, Romania, Address: Piața Romană 6, Bucharest 010374, Romania. Corresponding author: alissia_iliescu@yahoo.com.

Chiar dacă opiniile privitoare la caracterele juridice ale obligației legale de întreținere prezintă unele variații, ca regulă, sunt identificate următoarele, unele consacrate chiar de lege: este o obligație legală, personală, cu valoare variabilă și, de regulă, reciprocă, cu executare succesivă și divizibilă.

Caracterul reciproc al obligației legale de întreținere rezidă din prevederile art. 516 și 519 Cod civil (Bodoașcă, Drăghici & Puie, 2012, p. 417; Irimia, 2021, p. 692), în sensul existenței vocației reciproce, iar nu al exercitării concomitente. Altfel spus, obligația legală de întreținere este prevăzută de lege ca existând între anumite categorii de persoane (Bodoașcă, Drăghici & Puie, 2012, p. 418), în funcție de îndeplinirea condițiilor necesare, fiind excluse ipotezele în care aceste persoane își furnizează reciproc și concomitent întreținere. De altfel, această soluție este prevăzută de lege și prin acele prevederi care fac referire la imposibilitatea debitorului de a presta întreținere ca urmare a aflării sale în stare de nevoie.

Obligația legală de întreținere are caracter reciproc între soți, între foștii soți, între rudele în linie directă, între frați și surori (Bodoașcă, Drăghici & Puie, 2012, p. 218; Lupașcu & Crăciunescu, 2012, p. 434; Aniței, 2012, p. 200; Banciu & Banciu, 2012, p. 176) și între soțul care a contribuit la întreținerea copilului celuilalt soț cel puțin 10 ani și respectivul copil, și, numai prin excepție, prezintă caracter unilateral în următoarele cazuri:

- caracterul bilateral al obligației de întreținere dintre foștii soți se pierde în cazul divorțului din culpa exclusivă a unuia dintre ei, ca urmare a împlinirii termenului de un an de la data desfacerii căsătoriei, fostul soț vinovat exclusiv rămânând doar el ținut de obligația legală de întreținere față de celălalt fost soț [art. 389 alin. (2) Cod civil];

- în cazul căsătoriei putative, numai cel a fost de rea-credință este obligat la întreținere față de cel de bună-credință¹ [art. 304 coroborat cu art. 389 alin. (2) Cod civil]. Obligația este reciprocă doar atunci când ambele persoane, care au încheiat căsătoria nulă sau anulată, au fost de bună-credință;

- deoarece dreptul la întreținere legală din partea fostului soț încetează prin recăsătorirea celui îndreptățit, numai fostul soț recăsătorit este obligat la întreținere față de fostul soț necăsătorit [art. 389 alin. (5) Cod civil];

- soțul care a contribuit la întreținerea copilului celuilalt soț mai puțin de 10 ani, nu poate beneficia de întreținere din partea acestui copil (art. 517 Cod civil);

¹ Evităm folosirea noțiunii de „fost soț” în cazul căsătoriei putative, deoarece nulitatea retroactivează, persoana care a fost de rea-credință la încheierea căsătoriei considerându-se că nu a avut niciodată această calitate, și, pe cale de consecință, nu poate fi considerat nici fost soț.

- moștenitorii persoanei care a fost obligată la întreținerea unui minor sau care i-a acordat întreținere fără a avea obligația legală nu au dreptul la întreținere din partea persoanei astfel întreținute (art. 518 Cod civil);
- chiar în ipotezele în care obligația este prevăzută de lege ca fiind reciprocă, aceasta devine unilaterală ca urmare a săvârșirii, cu vinovăției, față de cel obligat la întreținere de fapte grave, contrare legii sau bunelor moravuri (art. 526 Cod civil);
- cel care a luat un copil pentru a-l îngriji temporar și i-a acordat întreținere [art. 16 alin. (2) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului] nu va beneficia, la rândul său, de întreținere de la cel din urmă.

Având în vedere sfera de cuprindere a persoanelor între care există obligația legală de întreținere, nominalizate expres de lege, și existența posibilității ca mai multe persoane, din categorii diferite, să fie ținute de această obligație față de un anumit creditor, tot legea este cea care instituie o ordine în care aceștia pot fi obligați, în funcție de statutul sau calitatea pe care o au ori, atunci când au aceeași calitate față de creditor, în funcție de gradul de rudenie sau de calitatea față de acesta (Florian, 2016, p. 565; Bodoașcă, Drăghici & Puie, 2012, p. 446; Lupașcu & Crăciunescu, 2012, pp. 436-437).

Aceasta presupune că, în situația în care persoana îndreptățită la întreținere apelează la instanța judecătorească, ea este ținută să respecte această ordine, îndreptându-se mai întâi împotriva celor desemnați de lege ca fiind primii obligați și, numai apoi, împotriva celorlalți, cu respectarea, în toate cazurile a ordinii legale în care se datorează întreținerea. Astfel, spre exemplu, va fi respinsă acțiunea îndreptată împotriva oricărui altor persoane, dacă nu a fost valorificat, mai întâi dreptul împotriva soțului (Irimia, 2021, 696), art. 519 lit. a) Cod civil stabilind că „soții (...) își datorează întreținere înaintea celorlalți obligați”.

Posibilitatea de a pretinde întreținere de la un alt debitor decât cel stabilit de lege ca fiind primul există numai atunci când acesta din urmă este decedat, dispărut ori se află, chiar el, în stare de nevoie, cu precizarea că atunci când cel dintâi ținut „nu are mijloace îndestulătoare pentru a acoperi nevoile celui care o cere, instanța de tutelă le poate obliga pe celelalte persoane îndatorate la întreținere să o completeze” (art. 522 Cod civil), însă tot cu respectarea ordinii stabilite de lege.

„Ordinea de plată a întreținerii” între persoanele prevăzute de art. 516 Cod civil este stabilită de art. 519 Cod civil:

- „soții și foștii soți își datorează întreținere înaintea celorlalți obligați”. Trebuie precizat că dreptul de a pretinde întreținere de la fostul soț încetează prin recăsătorirea celui îndreptățit la întreținere [art. 389 alin. (5) Cod civil].

Dacă în privința soților, obligația legală reciprocă de întreținere apare ca o componentă a obligației de sprijin reciproc moral și material, în privința foștilor soți ea este o continuare a relațiilor din căsătoria desfăcută (sau, în unele cazuri, desființată), însă în cazul căsătoriei, care a durat cel puțin 20 de ani, desfăcută din culpa exclusivă a părâtului, celălalt fost soț, cel „inocent”, are un drept de opțiune între invocarea dreptului său la întreținere legală sau a dreptului la prestația compensatorie, cele două forme de asigurare, pe cât posibil, a nivelului de trai din timpul căsătoriei neputând fi cumulate, cu precizarea că dreptul la prestația compensatorie „nu se poate solicita decât odată cu desfacerea căsătoriei” [art. 390 alin. (1) și (3) și art. 391 alin. (1) Cod civil];

- „descendentul este obligat la întreținere înaintea ascendentului, iar dacă sunt mai mulți descendenți sau mai mulți ascendenți, cel în grad mai apropiat înaintea celui în grad mai îndepărtat”. Astfel, excluzând existența soțului sau a fostului soț (care este primul ținut de această obligație), dacă persoana îndreptățită la întreținere are atât descendenți cât și ascendenți, ea se va îndrepta mai întâi împotriva copiilor (descendenți de gradul I), apoi, dacă este cazul, împotriva nepoților (descendenți de gradul II), apoi a strănepoților (descendenți de gradul III) ș.a.m.d., și abia după aceea împotriva părinților (ascendenți de gradul I), apoi a bunicii (ascendenți de gradul II) ș.a.m.d., ascendentul fiind obligat înaintea descendentului, ori un descendent sau ascendent înaintea altuia din aceeași categorie dar în grad mai apropiat față de creditorul întreținerii, numai dacă cei ținuți mai înainte nu au mijloace necesare (Irimia, 2021, p. 696);

- „frații și surorile își datorează întreținere după părinți, însă înaintea bunicii”.

Pentru „celelalte persoane prevăzute de lege” care datorează întreținere, ordinea este următoarea:

- soțul care a contribuit la întreținerea copilului firească al celuilalt soț datorează întreținere acestuia pe timpul minorității după părinții firești, și numai dacă aceștia din urmă sunt decedați, dispăruți ori se află în nevoie [art. 517 alin. (1) Cod civil];

- copilul întreținut timp de cel puțin 10 ani de soțul părintelui firească poate fi obligat la întreținerea acestuia din urmă [art. 517 alin. (2) Cod civil], fără a intra în calculul termenului și perioada în care întreținerea a fost acordată împreună cu părintele firească (Frențiu, 2012, p. 659; Irimia, 2021, p. 693).

Cum legea nu a stabilit o ordine de preferință în ceea ce privește copiii (firești și adoptați) și copilul ce a beneficiat de întreținere de la soțul părintelui său, soluțiile propuse nu sunt unitare. Se apreciază că primii chemați la întreținere sunt copiii creditorului și, numai în subsidiar, copilul soțului (Filipescu & Filipescu, 2006, pp. 546-547; Frențiu, 2012, p. 659).

Considerăm, însă, ca fiind corectă opinia (Irimia, 2021, pp. 693 și 695) potrivit căreia copilul, întreținut de soțul părintelui său în condițiile art. 517 alin. (1) Cod civil, este ținut alături de copiii celui îndreptățit la întreținere din următoarele considerente: cum legea nu distinge, este aplicabil principiul *ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus* [așa cum face în alin. (1) al art. 517 Cod civil, potrivit căruia obligația soțului părintelui firesc este una subsidiară celei a părinților firești]; obligația soțului părintelui firesc este o continuare a executării obligației naturale de întreținere („soțul care a contribuit la întreținerea copilului firesc al celuilalt”), astfel că relațiile, care potrivit normelor de drept sunt de afinitate, prezintă caracterul de stabilitate, continuitate și afecțiune specifice celor de familie, sens în care au și fost asimilate de lege acestora, în privința obligației legale de întreținere; întreținerea acordată de către soțul părintelui firesc dă naștere unei obligații morale de recunoștință pentru copilul întreținut de către acesta, transformată de legiuitor într-una legală;

- moștenitorii persoanei care a fost obligată la întreținerea unui copil sau care, fără a avea obligația legală, a prestat întreținere unui copil, sunt ținuți să continue întreținerea copilului pe timpul minorității acestuia, dar numai în subsidiar, dacă părinții copilului au murit, sunt dispăruți sau se află în nevoie (art. 518 Cod civil);

- cel care a luat un copil pentru a-1 îngriji sau proteja temporar [art. 16 alin. (2) din Legea nr. 272/2004] este ținut după părinți, copilul fiind fie găsit, fie părăsit de către aceștia din urmă. (Florian, 2016, p. 565)

Sintetizând aceste reguli rezultă următoarea ordine (Lupașcu & Crăciunescu, 2012, pp. 438-441):

a) soțul/fostul soț beneficiază de întreținere în următoarea ordine de la: soțul/fostul său soț; copiii și copilul soțului/fostului său soț căruia i-a acordat întreținere cel puțin 10 ani; ceilalți descendenți (începând cu gradul al II-lea de rudenie, în ordinea gradelor); părinții; frații și surorile; ceilalți ascendenți (începând cu gradul al II-lea de rudenie – bunicii -, în ordinea gradelor).

b) minorul fără capacitate deplină de exercițiu beneficiază de întreținere, ordinea de plată a acesteia fiind următoarea: părinții (prin excepție până la 26 de ani, dacă se află în continuarea studiilor); soțul părintelui său firesc și moștenitorii persoanei obligată sau care i-a prestat întreținere; frații și surorile; ceilalți ascendenți (începând cu gradul al II-lea de rudenie – bunicii -, în ordinea gradelor).

c) majorul care nu a fost căsătorit, al cărui fost soț a decedat ori care nu are dreptul la întreținere de la fostul soț, beneficiază de întreținere, ordinea de plată fiind următoarea: descendenții (în ordinea gradelor de rudenie); părinții; frații și surorile; ceilalți ascendenți (începând cu gradul al II-lea de rudenie – bunicii, în ordinea gradelor).

Regula este aceea a divizibilității obligației legale de întreținere, atât pasiv [art. 521 alin. (1) Cod civil] , cât și activ (art. 523 Cod civil), fiecare dintre debitori putând fi ținut numai pentru ceea ce datorează, iar fiecare dintre creditori putând pretinde numai ceea ce i se cuvine. De altfel, regula generală în materia raporturilor juridice obligaționale este cea a divizibilității, excepțiile indivizibilității și ale solidarității rezultând din lege, din convenția părților sau din natura obiectului obligației, art. 1424 Cod civil instituind o prezumție de divizibilitate.

Divizibilitatea pasivă, prevăzută expres de art. 521 alin. (1) Cod civil, se aplică persoanelor prevăzute de art. 516 Cod civil (rude în linie dreaptă, frați și surori, alte persoane anume prevăzute de lege, fiind practic, imposibilă pluralitatea de debitori având calitatea de soți sau foști soți), în caz de pluralitate de debitori, fiecare fiind ținut la plată prin raportare la mijloacele pe care le are. De altfel, o soluție contrară ar duce la crearea de situații în care un codebitor ar fi obligat să se lipsească pe sine de mijloacele necesare traiului, prin plata întreținerii datorată de către toți debitorii.

Pentru situațiile de pluralitate de creditori, art. 523 Cod civil stabilește că atunci când debitorul nu poate presta întreținere tuturor, „instanța de tutelă, ținând seama de nevoile fiecăreia dintre aceste persoane, poate hotărî fie ca întreținerea să se plătească numai uneia dintre ele, fie ca întreținerea să se împartă între mai multe sau toate persoanele îndreptățite să o ceară. În acest caz, instanța hotărăște, totodată, modul în care se împarte întreținerea între persoanele care urmează a o primi”, devenind aplicabile prevederile art.522 Cod civil, potrivit cărora „instanța de tutelă le poate obliga pe celelalte persoane îndatorate la întreținere să o completeze, în ordinea stabilită la art. 519”.

S-a reținut, în temeiul art. 94 Codul familiei (abrogat; similar art. 523 Cod civil) că „obligația de întreținere a debitorului față de mama lui nu poate fi luată în calculul obligației de întreținere față de copiii săi (...) deoarece ea nu vine în concurs cu aceștia din urmă, ci se stabilește prin deducerea cotei cuvenite copiilor” (Tribunalul municipiului București, decizia nr. 3280/1983). Nu achiesăm la această opinie deoarece: legea nu stabilește o ordine de prioritate între persoanele îndreptățite la întreținerea din partea aceleiași persoane, ci între persoanele ce pot fi ținute față de o aceeași persoană; la stabilirea mijloacelor celui ce i se pretinde întreținerea se ține cont și de obligațiile acestuia; analiza se face în funcție de nevoile fiecăruia, în funcție de situația concretă.

Prin excepție de divizibilitate, obligația legală de întreținere este solidară pasiv (iar nu indivizibilă așa cum s-a afirmat, izolat, în doctrină - Drăghici & Duminică, 2014, 41-42), fiecare dintre debitori putând fi ținut pentru plata întregii obligații, urmând să se întoarcă, cu acțiune în regres, împotriva celorlalți codebitori solidari, „pentru partea din datorie ce revine fiecăruia dintre ei” [art. 1456 alin. (1) Cod civil], în următoarele situații:

- părinții „sunt obligați, în solidar, să dea întreținere copilului lor minor, asigurându-i cele necesare traiului, precum și educația, învățătura și pregătirea sa profesională” [art.499 alin. (1) Cod civil]. În literatura de specialitate (Drăghici & Duminică, 2014, p. 13) s-a afirmat că norma se aplică tuturor minorilor, atât celor fără capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, cât și celor care au dobândit capacitate deplină de exercițiu prin căsătorie sau anticipat, în condițiile art. 40 Cod civil. Nu putem fi de acord cu această opinie, în sensul că dobândirea capacității depline de exercițiu face inaplicabile prevederile art. 499 alin. (1) și (2) Cod civil și art. 525 Cod civil, copilul cu vârsta sub 18 ani dar cu capacitate deplină de exercițiu putând beneficia de întreținere din partea părinților săi fie în temeiul art. 499 alin. (3) Cod civil, fie prin aplicarea normelor de drept comun.

Ne sprijinim opinia pe prevederile art. 484 Cod civil („Autoritatea părintească se exercită până la data când copilul dobândește capacitatea deplină de exercițiu.”) și art. 483 alin. (1) Cod civil, obligația legală de întreținere a părinților constituind o componentă a autorității părintești, ca „ansamblu de drepturi și îndatoriri care privesc atât persoana, cât și bunurile copilului” (Costache, 2016, p. 140);

- în cazul în care sunt mai mulți moștenitori ai „persoanei care a fost obligată la întreținerea unui minor sau care i-a dat întreținere fără a avea obligația legală”, „obligația este solidară, fiecare dintre ei contribuind la întreținerea minorului proporțional cu valoarea bunurilor moștenite” [art.518 alin. (2) Cod civil]. Dar legea nu precizează două aspecte: dacă prin proporționalitatea dintre întreținere și valoarea bunurilor moștenite se înțelege și raportarea la elementele din pasivul succesoral dobândite (Berindei, 2019, p. 55) și care moștenitori sunt ținuti de această obligație, afirmându-se, de către doctrină (Frențiu, 2012, p. 660), că norma este aplicabilă doar celor universal și cu titlu universal, fără distincție între moștenitorii testamentari și cei legali (Berindei, 2019, p. 126; Irimia, 2021, p. 694). În opinia noastră, norma în discuție are în vedere toate categoriile de moștenitori, deoarece:

1. este posibil ca testatorul să dispună de toate bunurile sale prin legate cu titlu particular, ceea ce ar duce la inexistența dreptului de întreținere legală față de toți moștenitorii, norma de protecție fiind astfel înfrântă printr-un artificiu legal;
2. legea nu distinge și, pe cale de consecință, se va face aplicarea principiului *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*;
3. pentru moștenitorii cu titlu particular s-ar crea, pe cale de interpretare, o situație mai favorabilă, ei fiind, în acest mod, excluși din categoria persoanelor ținute de obligația de întreținere a minorului, cu atât mai mult cu cât, de regulă, potrivit art. 1141 alin. (3) Cod civil, el nu este ținut de „datoriile și sarcinile moștenirii”. Obligația legală de întreținere stabilită de art. 518 Cod civil se prezintă nu ca o asemenea obligație, nefăcând parte din masa succesorală, ci ca un accesoriu al dreptului asupra bunurilor dobândite prin moștenire, deoarece, atunci când s-a dispus prin legat de

întreaga masă succesorală, nu are ca izvor voința lui *de cuius successione agitur*, ci un fapt juridic complex ce este complet din momentul acceptării moștenirii.

În ceea ce privește stabilirea „valorii bunurilor „moștenite”, plecând de la dispozițiile art. 1114 alin. (2) și (3) Cod civil, potrivit cărora „moștenitorii legali și legatarii universali sau cu titlu universal răspund pentru datoriile și sarcinile moștenirii numai cu bunurile din patrimoniul succesoral, proporțional cu cota fiecăruia” iar cei cu titlu particular sunt ținuti de o asemenea obligație „numai cu bunul sau bunurile ce formează obiectul legatului, dacă:

a) testatorul a dispus în mod expres în acest sens;

b) dreptul lăsat prin legat are ca obiect o universalitate, cum ar fi o moștenire culeasă de către testator și nelichidată încă; în acest caz, legatarul răspunde pentru pasivul acelei universalități;

c) celelalte bunuri ale moștenirii sunt insuficiente pentru plata datoriilor și sarcinilor moștenirii”, apreciem că aceasta se stabilește și prin raportare la aceste obligații, altfel dreptul la moștenire poate fi golit de conținut în unele situații. În plus, potrivit art. 1060 alin. (1) Cod civil, legatarul cu titlu particular ce „nu poate îndeplini sarcina cu care este grevat legatul său fără a depăși valoarea bunurilor primite în temeiul acestuia, se va putea libera predând beneficiarului sarcinii bunurile ce i-au fost lăsate prin legat sau valoarea lor”, normă ce nu poate fi aplicată în executarea obligației legale de întreținere, aceasta executându-se fie în natură, fie prin executarea prin echivalent sub forma unei pensii de întreținere;

- părintele care are dreptul la întreținere de la mai mulți copii poate, în caz de urgență, să pornească acțiunea numai împotriva unuia dintre ei [art.521 alin. (2) Cod civil]. Cu privire la aceasta s-a susținut că este vorba despre o solidaritate facultativă, părintele creditor urmărind numai pe unul dintre copii și numai pentru partea ce revine acestuia. (Florian, 2016, p. 563) Nu suntem de acord cu acesta deoarece solidaritatea dă naștere unui drept în beneficiul creditorului de a începe urmărirea împotriva unui singur debitor pentru plata întregii datorii, iar nu o obligație, astfel că nu se poate vorbi despre solidaritate obligatorie și solidaritate facultativă. dar și pentru aceea că urmărirea privește întreaga obligație, teza a II-a a alin. (2) al art. 521 Cod civil stabilind expres că „Cel care a plătit întreținerea se poate întoarce împotriva celorlalți obligați pentru partea fiecăruia”.

Obligația de întreținere este variabilă, valoarea sa fiind stabilită prin raportare la nevoile creditorului și la posibilitățile debitorului, ele însele variabile, ceea ce duce la posibilitatea măririi sau micșorării pensiei de întreținere, inclusiv prin hotărâre judecătorească. Spunem inclusiv, pentru că în cazul executării în natură voluntare modificările nu sunt obligatoriu cuantificabile, măririle și micșorările fiind determinate de nevoile concrete dar și de variațiile prețurilor hranei, îmbrăcăminte,

medicamentelor, rechizitelor ș.a.m.d. În schimb, legiuitorul a apreciat ca fiind necesar să prevadă expres [art. 531 alin. (1) Cod civil] posibilitatea modificării cuantumului pensiei de întreținere prin hotărâre judecătorească, ca excepție de la principiul autorității de lucru judecat.

Bibliografie

- Aniței, N.C. (2012). *Dreptul familiei/Family law*. Bucharest: Hamangiu.
- Avram, M.(2016). *Drept civil. Familia/ Civil law. The family* (2nd Ed.). Bucharest: Hamangiu.
- Banciu, M. & Banciu, A.Al. (2012). *Dreptul familiei/Family law*. Bucharest: Hamangiu.
- Berindei, M.-G. (2019). *Izvorul contractual sau legal al obligației de întreținere/ The contractual or legal source of the maintenance obligation*. Bucharest: Hamangiu.
- Bodoașcă, T., Drăghici, A. & Puie, I.(2012). *Dreptul familiei/Family law*. Bucharest: Universul Juridic.
- Costache, M. (2016). *Răspunderea civilă delictuală pentru fapta altei persoane/ Civil Tort Liability for the act of Another Person*. Bucharest: Pro Universitaria.
- Costache, M. (2017). Few Considerations on the Maintenance Obligation in the Romanian Civil Law, *Acta Universitatis Danubius. Juridica*, Vol 13, no. 2, 2017, pp. 136-146.
- Drăghici, A. & Duminică, R. (2014). *Obligația legală de întreținere/Legal maintenance obligation*. Bucharest: Universul Juridic.
- Filipescu, I.P. & Filipescu, A. I. (2006). *Tratat de dreptul familiei/Treaty on family law*. Bucharest: Universul Juridic.
- Florian, E. (2016). *Dreptul familiei. Căsătoria. Regimuri matrimoniale. Filiația/Family law. The marriage. Matrimonial Regimes. Parentage* (5th Ed.). Bucharest: C.H. Beck.
- Frențiu, G.C. (2012). *Comentariile Codului civil. Familia/The comments of the Civil Code. The family*. Bucharest: Hamangiu.
- Irimia, C. (2021). *Obligația de întreținere/Maintenance obligation*. In Baias, Fl., Chelaru, E., Constantinovici, R. & Macovei, I. (coordonatori). *Noul Cod civil. Comentariu pe articole. Art.1-2664/The new Civil Code. Comment on articles. Art. 1-2664* (3rd Ed.). Bucharest: C.H. Beck.
- Lupașcu, D. & Crăciunescu, C.M. (2012). *Dreptul familiei/Family law* (2nd Ed.). Bucharest: Universul Juridic.
- Tribunalul municipiului București. Decizia nr. 3280/1983/Court of Bucharest municipality. Decision no. 3280/1983. *Revista română de drept/Romanian law journal* no. 9/1984, p. 73.